

Til lovforslag nr. L 96

Folketinget 2009-10

Betænkning afgivet af Erhvervsudvalget den 6. maj 2010

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om detailsalg fra butikker m.v.

(Liberalisering af reglerne om åbningstid)

[af økonomi- og erhvervsministeren (Lene Espersen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget. Socialdemokratiets medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og 3-5. Økonomi- og erhvervsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 17. december 2009 og var til 1. behandling den 22. januar 2010. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Erhvervsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og økonomi- og erhvervsministeren sendte den 9. december 2009 og den 11. december 2009 disse udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 82 og 91. Den 5. januar 2010 sendte økonomi- og erhvervsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Dansk Erhverv,
Danske Slagtermestre,
HK Handel og
Nærbutikkernes Landsforening.

Økonomi- og erhvervsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Danske Slagtermestre mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 12 spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, DF, KF og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af økonomi- og erhvervsministeren stillede ændringsforslag.

Venstres, Dansk Folkepartis, Det Konservative Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget udtaler følgende:

Detailhandelen spiller en vigtig rolle for liv og bosætning i alle dele af landet. Mange af de mindre butikker i yderområderne er imidlertid udfordret, da forbrugerne i vidt omfang søger til butikker i større byer, hvor udvalg og prisniveau typisk er mere fordelagtigt. Særlig i yderområderne er der således grund til at støtte op om, at der er lokale handlemuligheder. Her spiller beboerne en væsentlig rolle som lokale forbrugere. Regeringen vil i forbindelse med lukkelovens liberalisering tage en række tiltag for at forbedre eksistensvilkårene for detailhandelen i yderområderne.

Regeringen vil oprette et bredt sammensat detailhandelsforum, der skal kortlægge de generelle rammer for drift af små butikker, herunder initiativer, der kan skabe gode rammer for dagligvareindkøb inden for rimelig afstand. Forummet skal desuden kortlægge støtteordninger og tillægsfunktioner til den daglige drift af små butikker og vurdere erfaringer med og effekten af de nuværende muligheder for at understøtte butiksdriften. Endvidere får forummet til opgave at undersøge varebindingers betydning for udbredelsen af detailhandel på servicestationer. Forummet skal senest den 1. september 2011 komme med en samlet analyse og forslag til konkrete initiativer, der kan styrke detailhandelen i mindre butikker. Detailhandelsforummets analyse og anbefalinger drøftes blandt partierne bag lovforslaget umiddelbart efter dets offentliggørelse.

Allerede i dag har købmanden gode muligheder for at varetage tillægsfunktioner, der kan bidrage til, at butikkerne i især yderområderne kan overleve. Det drejer sig f.eks. om bogafhentning fra biblioteker, borgerservice som indlevering af diverse ansøgningsblanketter, opstilling af pc'er og brochurer, pjecer og lign., udlevering af håndkøbs- eller receptpligtig medicin m.v. Regeringen vil, i samarbejde med kommunerne, søge at fremme anvendelsen af disse muligheder.

Herudover kan de lokale aktionsgrupper (LAG'er) gennem Landdistriktsprogrammet støtte op om lokale indkøbsmuligheder, bl.a. til etablering af eller bevarelse af lukningstruede basale servicefaciliteter, mikrovirksomheder eller mindre købmænd. Regeringen vil aktivt fremme viden om og anvendelse af Landdistriktsprogrammet til disse formål.

Ligeledes kan Landdistriktspuljen søges til projekter om f.eks. videndeling om gode eksempler på lokale initiativer til at bevare butikker. Regeringen vil sikre, at netværksdannelse med henblik på videndeling mellem mindre virksomheder i landdistrikterne – herunder virksomheder inden for detailhandel – bliver et prioriteret tema for uddelingen af puljemidler til forsøgsprojekter i 2011.

Regeringen vil fremsætte lovforslag om dispensation til etablering af servicebutikker i ældre- og plejeboligbebyggelser i yderområderne, således at der skabes gode rammer for tilgængeligheden af dagligvarer gennem adgang til butikskolaler på fordelagtige vilkår som sideaktivitet i almene boligbebyggelser.

Økonomi- og erhvervsministeren vil endvidere se på, hvordan rammerne for socialt iværksætteri kan forbedres, herunder hvordan det sikres, at sociale iværksættere, der driver virksomhed på kommercielle vilkår, har adgang til offentlige iværksættertilbud i eksempelvis Vækstfonden eller væksthuse. Økonomi- og erhvervsministeren vil endvidere afsøge muligheden for at støtte op om sociale iværksættere, der endnu ikke er klar til at konkurrere på markedsvilkår, gennem satspuljen.

Regeringen vil i 2010 kortlægge adgangen til pasningstilbud i weekenden, som efterfølgende drøftes af partierne bag lovforslaget.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 1 og 3-5 stillede ændringsforslag. Såfremt ændringsforslag nr. 1 og 3-5 ikke vedtages ved 2. behandling, vil mindretallet stemme imod lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod økonomi- og erhvervsministerens ændringsforslag.

Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget udtaler følgende:

Lukkeloven har gennem årene tjent flere formål, bl.a. at afstemme de mange aktørers interesser i at have overskuelige og håndterlige åbningstider, at sikre udbredelsen af detailhandel i hele landet, at sikre liv i de traditionelle detailhandelsområder i større byer, at tilgodese, at der er en blanding af special- og dagligvareforretninger, at sikre, at offentlig service og handel supplerer hinanden og at sikre plads til, at samfundets udbud af kultur og fritidstilbud kan indpasses i handelslivet. Der har udviklet sig en tradition for, at interessenterne i fællesskab formulerer hensigtsmæssige ændringer i loven, så-

ledes at loven er i overensstemmelse med den samtid og det samfund, den skal fungere i.

Med denne lovændring brydes denne tradition for, at alle interessenters synspunkter afstemmes i loven. L 96 tilgodeser primært de store dagligvarebutikkens interesser med risiko for at tilsidesætte hensyn, der hidtil har kunnet sikre Danmark et differentieret handelsliv og afpasset storbyens behov over for behovene i mindre bysamfund, sikret specialforretninger og dagligvareforretninger og sikret handelsliv i historiske bycentre og mulighed for generationsskifte som en del af strukturdviklingen i handelslivet. Socialdemokraterne og Socialistisk Folkeparti beklager flertallets brud med disse traditioner.

Socialdemokraterne og Socialistisk Folkeparti støtter ønsket om etablering af en følgegruppe, der kan evaluere de ændringer, der er indarbejdet i første del af L 96, således at der kan ligge viden bag yderligere ændringer. Herved kan man forebygge uønskede konsekvenser af en fuldstændig ophævelse af lukkelovens bestemmelser.

S og SF lægger vægt på, at der sikres den fornødne konkurrence, så forbrugernes mangeartede interesser kan tilgodeses. Den fuldstændige ophævelse af lukkeloven indebærer en risiko for, at alene priskonkurrencen bliver afgørende. Herved tilsidesættes muligheder for konkurrence på nærhed, kvalitet og service. Oplysninger om disse forhold kan opsamles i den følgegruppe, der er foreslået, og sikre, at viden – og ikke ren ideologi – ligger bag yderligere ændringer. S og SF konstaterer med tilfredshed, at der i en aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre etableres et detailhandelsforum, som vi håber og forventer får den ovennævnte opgave: at sikre viden bag lovgrundlaget. Uden denne mulighed for at bygge lovgivningen på viden om de enkelte elementers indvirkning risikerer vi at få et handelsliv i Danmark, der alene tilgodeser forbrugerne med stor mobilitet og glemmer mindre mobile forbrugeres interesser.

Socialdemokraterne og Socialistisk Folkeparti kan støtte første del af lovforslaget om at udvide åbningstiderne, men vil stemme imod en totalliberalisering af lukkeloven på det videngrundlag, som vi har i dag.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurinn og Sambandsflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

Af et *mindretal* (S), tiltrådt af et *mindretal* (SF og EL):

1) Nr. 2-4 udgår, og i stedet indsættes:

»2. § 2 affattes således:

»§ 2. Fra de butikker, der er nævnt i § 1, stk. 1, må der ikke ske detailsalg fra lørdag kl. 20.00 til mandag kl. 6.00 og på helligdage, grundlovsdag og juleaftensdag og efter kl. 15.00 på nytårsaftensdag.

Stk. 2. Der må uanset stk. 1 ske detailsalg fra butikker i følgende tidsrum:

- 1) Fra kl. 10.00 til kl. 17.00 den første og den sidste søndag i hver måned.
- 2) Fra kl. 10.00 til kl. 17.00 alle søndage i december måned.
- 3) Fra kl. 10.00 til kl. 17.00 yderligere 4 søndage om året.
- 4) Fra kl. 10.00 til kl. 20.00 den sidste søndag før juleaftensdag.

Stk. 3. Stk. 2, nr. 1-3, finder ikke anvendelse, hvis en helligdag, grundlovsdag eller juleaftensdag er en søndag.

Stk. 4. Hvis nytårsaftensdag er en søndag, må der uanset stk. 2, nr. 1-3, ikke ske detailsalg fra butikken efter kl. 15.00.

Stk. 5. Stk. 1 finder ikke anvendelse på salg fra automater.«
[Den yderligere liberalisering i 2012 gennemføres ikke]

Af økonomi- og erhvervsministeren, tiltrådt af et flertal (V, DF, KF og RV):

- 2) Den under nr. 7 foreslåede § 4, stk. 1, nr. 9, affattes således:
»9) Butikker, hvis omsætning hovedsagelig stammer fra salg af udvalgsvarer, der hører til hus og have. Den enkelte butiks samlede omsætning må dog ikke overstige den fastsatte beløbsgrænse i § 5, stk. 1.«

[Udvidelse af bestemmelsens anvendelsesområde]

Af et mindretal (S), tiltrådt af et mindretal (SF og EL):

- 3) Nr. 13 affattes således:

»13. I § 11 ændres »2009-10« til: »2011-12«
»[Fornyelse af revisionsklausul]«

Til § 2

- 4) Paragraffen affattes således:

»§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2010.«

Helge Sander (V) fmd. Karsten Lauritzen (V) Marion Pedersen (V) Lars Christian Lilleholt (V) Erling Bonnesen (V) Colette L. Brix

(DF) nfm. Pia Adelsteen (DF) Carina Christensen (KF) Mike Legarth (KF) Orla Hav (S) Benny Engelbrecht (S)

Henrik Dam Kristensen (S) Niels Sindal (S) Karsten Hønge (SF) Flemming Bonne (SF) Morten Østergaard (RV) Frank Aaen

(EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1

»[Den yderligere liberalisering i 2012 gennemføres ikke]«

Til § 3

- 5) Paragraffen udgår.

»[Den yderligere liberalisering i 2012 gennemføres ikke]«

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 3-5

Ændringerne betyder, at der med vedtagelsen af lovforslaget ikke træffes beslutning om en yderligere liberalisering af åbningstiderne pr. 1. oktober 2012. Denne beslutning skal først træffes på grundlag af en evaluering af den gradvise liberalisering.

Til nr. 2

Den foreslåede ændringsbestemmelse har til hensigt at afgrænse anvendelsesområdet på ensartet vis for genstande til henholdsvis hus og have. Dermed udvides anvendelsesområdet til at omfatte alle varer, der naturligt hører til hus og have.

For så vidt angår produkter til haven, sker der ingen ændring i forhold til det fremsatte forslag. Det omfatter således fortsat genstande, der naturligt hører til haven. Det vil sige, at en butik, som eksempelvis primært sælger havemøbler, grill og varmelamper m.v. vil være omfattet af bestemmelsen.

Ændringen vedrører de varer, der kan karakteriseres som hørende til huset. Ud over egentlige bygge- og vedligeholdelsesmaterialer omfatter bestemmelsen inventar som f.eks. møbler, udsmykning, lamper, musik- og tv-udstyr, hårde hvidevarer og udstyr til køkken, badeværelse og soveværelse.

Derimod vil »personlige effekter« som tøj, sko og smykker, legetøj, sportsudstyr, telefoner og lignende varer ikke være omfattet af bestemmelsen.

Det er som hidtil en betingelse, at butikkens omsætning hovedsagelig stammer fra salg af de nævnte produkter til hus og have. Der er dog ingen begrænsning i, hvilke varegrupper butikken kan sælge, når blot omsætningen hovedsagelig stammer fra materialer til hus og have, og når den samlede årlige omsætning ikke overstiger den omsætningsgrænse, der er fastsat i medfør af § 5, stk. 1 (30,5 mio. kr. i 2009).

Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	2

Oversigt over bilag vedrørende L 96

Bilagsnr.	Titel
1	Hørings svar og høringsnotat, fra økonomi- og erhvervsministeren
2	Ændringsforslag, fra økonomi- og erhvervsministeren
3	Henvendelse af 3/2-10 fra Danske Slagtermestre
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 8/12-09 fra HK Handel
6	Henvendelse af 12/2-10 fra HK Handel
7	Henvendelse af 25/2-10 fra Dansk Erhverv
8	1. udkast til betænkning
9	Henvendelse af 7/4-10 fra Nærbutikkernes Landsforening

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 96

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om en redegørelse for de regler, der gælder med hensyn til regulering af kontrakter mellem storcentre og butikker – både før og efter en vedtagelse af lovforslaget, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, så lovforslaget deles op i to: 1. For perioden frem til 1. oktober 2012 og 2. for perioden efter 1. oktober 2012, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om ministeren vil give tilsagn om, at der etableres en politisk følge-gruppe i forhold til lukkeloven med henblik på opsamling af erfaringer, der kan være til nytte for at sikre de mangeartede interesser i loven, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om kommentar til henvendelse af 3/2-10 fra Danske Slagtermestre, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om kommentar til henvendelse af 8/12-09 fra HK Handel, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om kommentar til henvendelse af 12/2-10 fra HK Handel, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvad ministeren vil gøre for at sikre, at udfasningen af lukkeloven ikke får uønskede konsekvenser for butiksstrukturen i Danmark, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvad ministeren kan gøre, hvis det mod forventning viser sig, at udfasningen af lukkeloven får uønskede følger for specialbutikkerne i Danmark, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvilken sammenhæng ministeren ser imellem, at man i Sverige ikke har nogen lukkelov, og at man dér stort set heller ikke har nogen specialfødevarerbutikker, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om, hvilken betydning ministeren vurderer det vil have for konkurrencen mellem butikstyperne i dagligvarehandelen, at de små butikker typisk skal være bemandede med faglært personale også i weekenderne, mens

supermarkederne i vidt omfang kan bemandedes med ufaglærte ungarbejdere,
til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå

11 Spm. om kommentar til henvendelse af 25/2-10 fra Dansk Erhverv, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå

12 Spm. om kommentar til henvendelse af 7/4-10 fra Nærbutikkernes Landsforening, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå